

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **R. Š.**, zast. JUDr. Milanem Ostřížkem, advokátem se sídlem Sadová 553/8, Ostrava – Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 10. 2015, čj. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 6. 2016, čj. 20 Ad 63/2015-27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Milanu Ostřížkovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **1 300 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 22. 10. 2015, čj. X, žalovaná zamítla námitky žalobkyně proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 8. 2015, čj. X, ve věci změny výše invalidního důchodu. Žalobu proti rozhodnutí o námitkách Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) zamítl.

[2] Krajský soud uvedl, že posouzení otázky míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou, medicínskou, o níž si krajský soud sám nemůže učinit závěr. Vycházel proto z posudku posudkové komise, která přezkoumala zdravotní stav žalobkyně, a posudek hodnotil z hlediska úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Dospěl přitom k závěru, že se v posudku neobjevují vnitřní rozpory, je ucelený, přesvědčivý, jeho závěry proto považoval za správné. Krajský soud dospěl k závěru, podle kterého byla-li posudkem stanovena míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ve výši 40 %, naplňuje žalobkyně podmínku invalidity prvního stupně, nikoliv stupně vyššího.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, která byla doplněná jí ustanoveným zástupcem.

[4] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že krajský soud měl vyslechnout znalce a měl jim klást otázky k jejímu zdravotnímu stavu při jednání; měl si též vyžádat zprávu o podobných onemocněních a jejich hodnocení u jiných osob. Stěžovatelka uvedla, že zdravotní postižení, kterým trpí, odpovídá druhu zdravotního postižení podle kapitoly XIII, oddílu E, položce 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).

[5] V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka namítla, že se krajský soud nevypořádal s námitkami o nesprávném hodnocení jejího zdravotního stavu a z toho vyplývající míry ztráty pracovní schopnosti. Žádný z provedených posudků se důsledně nezabýval námitkami žalobkyně směřujícími k jednoznačně diagnosticky prokázané skutečnosti, že u zdravotního stavu žalobkyně nejde jen o *„chronický bolestivý páteřní syndrom se stavem po opakované neurochirurgické operaci pro výhřez ploténky L5/S1 vlevo v r. 2005, L4/5 vpravo v r. 2011, foraminotomii L4/5 vpravo v r. 2014, s přetrvávající disfunkcí bederního úseku, s residuálním kořenovým syndromem L4/5 vpravo“*. Stěžovatelka zpochybnila 40% míru poklesu pracovní schopnost s výslovnou vazbou na další onemocnění, neboť i bez vazby na další onemocnění byla tato míra 40%. Uvedené označila stěžovatelka za vnitřní rozpor posudků, který měl krajský soud odstranit nařízením srovnávacího posudku.

[6] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že krajský soud postupoval v souladu s právními předpisy, požádal-li o zhodnocení a posouzení zdravotního stavu stěžovatelky ke dni vydání napadeného rozhodnutí posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě. Tato komise ve vypracovaném posudku dostatečně zhodnotila stěžovatelčiny zdravotní problémy a míru poklesu pracovní schopnosti stanovila stejně jako posudková lékařka v rámci řízení o námitkách. Žalovaná se ztotožnila se závěrem krajského soudu a navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[9] Všechny stížnostní námitky lze zahrnout pod důvod kasační stížnosti upravený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatelka totiž namítla nepřesvědčivost a nesprávnost posouzení svého zdravotního stavu. V této souvislosti lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž *„[n]eúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jako základního předpokladu pro posouzení dalšího trvání nároku na dávku důchodového pojištění, jíž se stěžovatelka domáhá. Jde tedy o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“* (rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2003, čj. 4 Ads 13/2003-54, publ. pod č. 511/2005 Sb. NSS). Za jinou tvrzenou vadu řízení před soudem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pak lze považovat i stěžovatelkou namítané neprovedení výslechu znalce.

[10] Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2016, čj. 7 Ads 18/2016-23 a judikatura v něm citovaná) je posuzování míry poklesu pracovní schopnosti otázkou medicínskou a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny k posouzení poklesu pracovní schopnosti a zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí také znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, je zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné znalosti z oboru posudkového lékařství, na nichž posouzení invalidity závisí především.

[11] Krajský soud si v řízení o žalobě opatřil lékařský posudek vypracovaný posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě. Posudková komise velmi podrobně zkoumala zdravotní postižení stěžovatelky a dospěla k závěru, že za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky lze považovat chronický bolestivý páteřní syndrom se stavem po opakované neurochirurgické

operaci pro výhřez ploténky L5/S1 vlevo v roce 2005, L4/5 vpravo v roce 2011, foraminotomii L4/5 vpravo v roce 2014, s přetrvávající dysfunkcí bederního úseku, s residuálním lehkým kořenovým syndromem L4/5 vpravo. Míru poklesu pracovní schopnosti hodnotila komise podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. a stanovila ji na 40 %. Uvedená procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla určena s ohledem na opakované projevy kořenové symptomatologie, cervikobrachiálního syndromu vpravo a pro neschopnost výkonu dosavadního zaměstnání dělnice-stolař. Posudková komise uvedla, že stěžovatelčino zdravotní postižení není takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Stěžovatelka je schopna pracovního zařazení s využitím svého vzdělání, znalostí a zkušeností, je schopna rekvalifikace, je schopna pracovního zařazení s vyloučením těžké fyzické práce, práce trvale v předklonu či ve vynucených polohách, jako např. dlouhodobý stoj, výšky, nepříznivé trvalé klimatické podmínky. Pro užití § 3 vyhlášky č. 359/2009 Sb. nebyly zjištěny další posudkově významné skutečnosti. Posudkové zhodnocení zdravotního stavu stěžovatelky bylo provedeno na základě prostudování její rozsáhlé zdravotní dokumentace, stěžovatelka byla při jednání posudkové komise vyšetřena lékařkou.

[12] Nejvyšší správní soud z hlediska výše uvedených požadavků na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku shledal, že se posudková komise v předloženém posudku dostatečně obsáhle vyjádřila a své závěry přesvědčivě odůvodnila. Posudková komise při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti stěžovatelky přihlédla k ostatním objektivně doloženým obtížím stěžovatelky. Míra poklesu stěžovatelčiny pracovní schopnosti byla shodně jako v posudcích vyžádaných ve správním řízení stanovena na 40 %. Nejvyšší správní soud proto dospěl ke stejnému závěru jako soud krajský, a sice že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla stěžovatelka invalidní, přičemž se jednalo o invaliditu prvního stupně. Správní orgány proto postupovaly v souladu se zákonem, pokud nevyhověly její žádosti o změnu výše invalidního důchodu.

[13] Krajský soud vycházel z úplného, celistvého, přesvědčivého znaleckého posudku, jenž se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Námitka o nesprávném hodnocení stěžovatelčina zdravotního stavu a z toho vyplývající míry ztráty pracovní schopnosti proto důvodná není. Rovněž nebyl důvod, měl-li krajský soud k dispozici kvalitně zpracovaný posudek, vyslýchat znalce. Smysl by nemělo ani vyžádání zprávy o podobných onemocněních a jejich hodnocení u jiných osob, neboť pro posouzení zdravotního stavu stěžovatelky by taková zpráva byla bez významu.

[14] Důvodná není ani námitka o nedůsledném hodnocení jiných stěžovatelčiných obtíží. Posudková komise se totiž uvedeným zabývala a uvedla: „*S ohledem na opakované projevy kořenové symptomatologie, cervikobrachiálního syndromu vpravo a pro neschopnost výkonu dosavadního zaměstnání dělnice-stolař pak bylo hodnoceno v horní % rovině.*“ Rovněž v posudku žalované ze dne 14. 10. 2015 bylo uvedeno: „*Míru poklesu pracovní schopnosti hodnotím dle kap. XIII, odd. E, pol. 1c) s ohledem na opakované projevy cervikobrachiálního syndromu vpravo, neschopnost výkonu zaměstnání stolař horní hranicí z daného rozmezí (30-40%), tj. 40%. Pro nepřítomnost dalších posudkově závažných onemocnění horní hranici nenavyšuji.*“ Z citovaného je rovněž zřejmé, že i ve správním řízení byla míra poklesu

pracovní schopnosti stanovena též s ohledem na další stěžovatelčiny obtíže. Nejvyšší správní soud proto v obsahu posudků nespatřuje rozpor.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto jí soud náhradu nákladů nepřiznal.

[17] Podle § 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatelky, který jí byl soudem ustanoven, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatelky, JUDr. Milan Ostřížek, advokát, provedl ve věci v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, a to písemné podání ve věci samé, tj. doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za jeden úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2, ve spojení s § 7 bodem 3. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů činí 1 300 Kč. JUDr. Milan Ostřížek zdejšímu soudu nedoložil, že by byl plátcem DPH. K nákladům řízení se tedy DPH nepřičítá. Náhrada nákladů řízení bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. března 2017

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu